

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, 12. julija 1932.

Štev. 78.

Po lausanskem sporazumu

Po dramatičnem poteku, ko se je več kot enkrat govorilo o razbitju konference, je na vse zadnje prišlo v Lausanni do sporazuma in reparacij so izbrisane iz evropskega diplomatskega jezika. Nemčiji ne bo več treba plačevati reparacij in po treh letih bo morala plačati v evropski obnovitveni fond tri milijarde, toda niti teh ne v denarju, temveč le v obveznicah, a tudi le tedaj, če jih bo mogoče plasirati po kurzu 90%, kar ni ravno zelo verjetno, ko imajo danes obveznice iz Youngovega posojila le kurz 64. Ni pa to edini uspeh, ki ga je dosegla Nemčija v Lausanni, pa čeprav je že ta tako velik, da bi si Nemci lahko čestitali. Poleg črtanja reparacij so dosegli Nemci, da so jim bile vrnjene vse one suverene pravice, ki jih je pristrigel Youngov načrt in sedaj ne bo več mednarodne kontrole, ne nad nemškimi železnicami, ne nad nemško državno banko in tudi nemško zlato bo sedaj nemški Državni banki prosto na razpolago. Le v eni točki niso Nemci nič dosegli in tu so morali popolnoma odnehati. Da bi bil črtan iz versajske pogodbe paragraf o nemški vojni krivdi in da bi dobila Nemčija isto pravico v oboroževanju, kakor jo imajo vse druge države, teh političnih pravic si Nemčija ni mogla izvojevati, ker na vsako zahtevo po spremembi versajskega dogovora je vedno odgovarjal Herriotov kategoričen: Ne, ne in ne! Kljub temu političnemu neuspehu pa morejo biti Nemci z lausanskim sporazumom zadovoljni, ker so pač materialno dosegli tako mnogo, kakor še lani nihče ni smatral za mogoče.

A zadovoljni so tudi zastopniki velikih zapadnih sil. Predvsem je postajalo vedno bolj problematično, kako Nemce prisiliti k plačevanju reparacij, če izjavljajo Nemci vedno bolj odločno, da jih plačati ne morejo in da jih zato tudi ne bodo plačali. Niso pa bile v nevarnosti samo reparacije, temveč tudi že vsa velika povojna posojila, ki jih je dobila Nemčija. Tudi za te je že izjavljala Nemčija, da jih ne bo mogla plačati. Da reši te zmrznjene kredite, je prišel zahtevati anglosaški svet brisanje reparacij in da se Francija reši iz grozeče izolacije, je morala v pogledu reparacij popustiti in to tem lažje, ker je dosegla, da se je reparacijsko vprašanje zvezalo z vprašanjem brisanja ameriških vojnih dolgov. V tem je eden od uspehov lausanske konference za Francijo, drugi nič manj važen pa je v tem, da je morala Nemčija popolnoma odnehati od svojih političnih zahtev.

Za vse velesile in za vso Evropo pa je uspeh lausanske konference v tem, da se je vsled doseženega sporazuma znatno ublažila vsa mednarodna situacija, da se je doseglo znatno zblizanje med evropskimi narodi in da je ustvarjena z obnovitvenim fondom možnost za odpravo sedanje svetovne gospodarske krize, ker bi se s tem fondom mogla pričeti doba nove konjunktore. Iz te perspektive bo zato lausanski sporazum zapisan v zgodovini evropskega ljudstva na aktivni strani in zato bosta mogla MacDonald in Herriot vedno s ponosom kazati na svoje delo v Lausanni. Evropski narodi so se v Lausanni približali in to je nedvomen uspeh lausanskega sporazuma.

Druga pa je stvar, kako ustreza lausanski sporazum malim državam. Že samo to dejstvo, da je bil sklenjen ta sporazum brez sodelovanja malih držav in da so bili ti kar postavljeni pred gotovo dejstvo, ti kar pove vse. In niti prikrivalo se ni, da je velesilam čisto vseeno, če so male države z doseženim sporazumom zadovoljne ali ne. Prav brez pardona se je dalo malim državam občutiti, da sploh nimajo besede, kadar sklepajo velesile. Ni čuda, če so vsled te brezobzirnosti zastopniki malih držav odklonili podpis lausanskega sporazuma. Če pa prezremo vse sentimentalne ozire in pogledamo stvari tako, kakr-

šne so, potem pa se nam zdi, da je bila odklonitev podpisa le odvisna protestna gesta. Kajti v resnici je stvar takšna, da ni niti misliti na to, da bi Nemci plačali tudi samo eno paro reparacij, če so jih velesile oprostile te dolžnosti. Kajti kdo naj prisili Nemce k plačevanju, če jih velesile nočejo! Samo vsled tega dejstva ne preostane za male države nič drugega, ko da se udao v brisanje reparacij in se lotijo dela, da bodo one resolucije lausanskega sporazuma, ki govore o vzhodnih reparacijah in o obnovi gospodarstva malih držav, za nje ugodnejše.

In mislimo, da je v tem pogledu mogoče doseči lepe uspehe. Na vse zadnje se male države — in to velja zlasti za Jugoslavijo — vendar niso borile proti brisanju nemških reparacij zato, da bi komodno živeli na račun Nemčije. Za male države je bil v tem nasprotovanju proti brisanju reparacij merodajen le silno stvaren razlog, da je vse njih gospodarstvo ogroženo, če morajo nakrat pogrešati dohodek iz reparacij. Od vojne opustošene male države so vendar potrebovale reparacijska plačila za obnovo svoje zemlje in za investicijska posojila, ki so jih v ta namen najele po vojni. Najmanj kar morajo male države zahtevati, je zato to, da se slika zveza, kakor se je naredila med reparacijami in ameriški medvojni dolgi, napravi tudi med reparacijami, ki jih imajo prejeti male države in pa med njihovimi medvojni in povojni dolgi. To tem bolj, ker so prejemale male države tuja posojila po silno težkih pogojih. Ne samo, da je bil kurz posojil vedno zelo nizek, tudi pod devetdeset, se je moralo za posojila

plačati po 8 in več odstotkov obresti. Zato je nad vse upravičena zahteva malih držav, da se briše vsi medvojni dolgi, povojnim investicijskim posojilom pa zniža obrestna mera na višino, kakršna je običajna v zapadnih državah.

A to še ne zadostuje, če hočejo zavezniki preprečiti, da bi z brisanjem reparacij dosežena finančna okrepitev Nemčije imela samo to posledico, da bi vse male države zašle v finančno katastrofo. Kakor se je pomagalo Nemčiji, tako je sedaj treba pomagati malim državam in s tujim posojilom omogočiti jim, da bodo mogle vsaj preboleti nenaden izpadek reparacij. Nadalje pa je neizogibno, da se obnovitvi in požitvi gospodarstva malih držav posveti dejanska pažnja in da bo namenjen obnovitveni fond predvsem za države, ki so obnove najbolj potrebne in to so male države. A tudi za izvoz poljedelskih pridelkov malih držav morajo skrbeti velike sile, ker brez tega ne bodo male države nikdar mogle urediti svojega gospodarstva, brez česar pa tudi ni gospodarske obnove Evrope. Kajti za konsum evropskih industrijskih izdelkov so še vedno vzhodne države največje važnosti.

Lausanski sporazum je zato ustvaril to situacijo, da je za velesile vprašanje reparacij rešeno, za male države pa šele začeto, ker sedaj gre za nadomestilo, ki ga naj male države dobe mesto reparacij. Nadejamo se, da bodo v tej novi fazi boja za svoje pravice male države srečnejše, kakor so bile v Lausanni, da bodo predvsem solidarnost, ker le v njih solidarnosti je jamstvo, da bodo njih upravičeni interesi varovani.

V čem obstoji lozanski sporazum

Pozno v noč, okoli 4. ure zjutraj, so bila zaključena pogajanja in nato je bil v soboto ob desetih dopoldne na svečani seji zastopnikov držav sprejet lausanski sporazum.

Vsebinska sporazuma obsega te dogovore:

1. Deklaracijo držav, podpisnic sporazuma, da se sklene sporazum v svrhu zblizanja med evropskimi narodi in ustvaritve sodelovanja vseh narodov.

2. Dogovor z Nemčijo o novi ureditvi nemških obveznosti.

3. Prehodna določila o nemških reparacijah.

4. Resolucijo o nenemških reparacijah.

5. Resolucijo o ureditvi financ ter gospodarstva vzhodnih držav ter srednje Evrope.

6. Resolucijo o sklicanju svetovne gospodarske in finančne konference.

Poleg tega je bil sklenjen med zavezniki državami poseben takimenovani **gentlemenski dogovor**, po katerem se obvezujejo te države, da bodo skupno skušale v zvezi z brisanjem nemških reparacij doseči novo ureditev ameriških vojnih dolgov.

Francija in Velika Britanija pa sta sklenile še poseben dogovor o ureditvi francoskih medvojnih dolgov v Veliki Britaniji.

Od vseh teh dogovorov in resolucij je seveda najvažnejši

dogovor z Nemčijo,

ki tvori jedro sporazuma in ki v glavnem določa:

Vse nemške obveznosti se določijo na tri milijarde, za katere se izdajo petodstotne obligacije.

1. Te obligacije dobi v varstvo Banka za mednarodna plačila (kratko: BMP) v Baslu.

2. Te obligacije pa ne pridejo na trg pred 3 leti. Obveznice, ki se tekom 15 let ne bi mogle plasirati, bo BMP po 15 letih uničila.

3. Obveznice pa se spravijo v treh letih na trg le pod pogojem, da bo za njih mogoče doseči kurz 90. Nemška vlada ima vedno pravico, da te obligacije po pari kurzu odkupi.

4. Obveznice se obrestujejo po 5 odstotkov, amortizirajo pa se po 1 odstotku.

5. Izkupilec za obligacije pride na poseben konto, o čegar uporabi sklepajo države podpisnice sporazuma razen Nemčije.

6. Če dobi Nemčija posojilo v tujini ali če pride do takšnega posojila z jamstvom nemške vlade, potem se s tem posojilom odkupi ena tretjina obveznic. Za predujme Nemčiji na eno leto, ta določba ne velja.

7. Če je Banka za mednarodna plačila prepričana, da je nemški kredit vpostavljen, more Banka z dvetretjinsko večino tudi znižati vrednost obveznic. Na zahtevo nemške vlade pa se mora 50dstotna obrestna mera znižati, če je mogoče dobiti slično posojilo pod ugodnejšimi pogoji.

8. Vsa vprašanja, ki bi nastala glede izplačevanja ali prodaje obveznic, rešuje s prosto večino Banka za mednarodna plačila po zaslišanju predsednika Nemške banke.

V drugem delu dogovora so omenjene spremembe, ki nastanejo vsled lausanskega sporazuma v Dawesovem in Youngovem načrtu.

Brišejo se: anuitete po Youngovem načrtu, reparacijski davek železnic, predpisi, s katerimi se je omejevala svobodna razpolaga nemške Državne banke z nemškim zlatom ter črta se garancija iz dohodkov carin, tobačnega davka in davka na pivo ter žganje. Suverenost Nemčije je v gospodarskem pogledu torej popolnoma vpostavljena. V skladu s tem se vrnejo Nemčiji dolžniški certifikati nemških železnic in Nemčije.

V veljavi pa ostanejo posojila, ki jih je dobila Nemčija po Dawesovem in Youngovem načrtu za stabilizacijo svoje valute in obnovo svojega gospodarstva.

Morebitna sporna vprašanja reši haaško mirovno razsodišče.

Dogovor je sestavljen v francoskem in nemškem besedilu ter sta oba avtentična.

Dogovor stopi v veljavo, ko ga podpišejo zastopniki teh držav: Nemčije, Belgije, Francije, Velike Britanije, Italije in Japonske. (Podpis malih držav je torej za veljavnost dogovora irelevanten.)

Kaj bo Nemčija plačala?

Ker ni bila Amerika zastopana v Lausanni, ostanejo še v veljavi obveznosti, ki

Kaj bo z izvozom našega sadja na Dunaj

(Poročilo z Dunaja.)

V prvem poročilu pod gornjim naslovom sem imel pred očmi sedanji resnični položaj na tukajšnjem velikem sadnem trgu. Moja slika je bila črna dovolj, da postanejo naši izvozniki morda malo bolj pozorni in si ne bodo delali prevelikih nad, katerim bi moglo slediti samo neprijetno in škodljivo razočaranje.

Moje poročilo je slonelo edino le na stvarnem položaju, brez ozira na namene in nakane merodajnih činiteljev v tej državi. Toda ne bode odveč, ako si malce ogledamo tudi mišljenje in namene dunajskih vladnih krogov. Danes še ni namreč prav nič jasno, ali in v koliko bo izvoz našega sadja in drugih pridelkov dovoljen, v koliko utegne biti omejen, ali važno je tudi vprašanje, kako pridejo za naprej naši izvozniki do denarja za svoje blago. To vse mora biti našim izvoznikom jasno, predno se spuste v bodoče kupčije z Dunajem in Avstrijo sploh.

Lansko leto je našim izvoznikom še danes v žalostnem spominu. Sredi najživahnejše kupčije s češpljami, jabolki in grozdjem so bile izdane nove devizne naredbe, po katerih naši izvozniki sploh niso prišli več do denarja. Pri tukajšnjih denarnih zavodih niso mogli biti naloženi na njihovo ime skupički ali plačila za njihovo blago, ker so bili inozemski računi zabranjeni. Sicer to v Jugoslaviji itak veste, kajti tudi tu so bile uvedene enake predvidnostne odredbe.

S takozvanim jugoslovanskim-avstrijskim kliringom potom obeh narodnih bank smo doživeli tudi prav žalostne izkušnje. Kdor je imel na Dunaju n. pr. 100.000 dinarjev terjati, mu je Dunajska Narodna banka dovolila 5 krat po 2000, in potem je vsako nadaljnje nakazovanje ustavila. Tako imajo naši izvozniki še od lani velike vsote na Dunaju in v Avstriji sploh, pa še danes ne vedo, kako naj bi prišli do svojega denarja.

Ako letos sploh pride do kakšnega uvoza v Avstrijo, bodo mogoča plačila edino le po privatnem kliringu z državnim dovoljenjem. Med dunajskimi grosisti je nekaj takih, ki so si že lansko leto oskrbeli v Jugoslaviji za njihove kupčije dovoljne vsote dinarjev, ki so jim tam na razpolago. Po drugi strani pa imajo mnogi med svojimi avstrijskimi prijatelji dovolj takih, ki imajo v Jugoslaviji dolžnike. Predno kdo začne pošiljati na Dunaj sadje ali druge pridelke, naj si zagotovi možnost plačil potom zasebnega kliringa. Kdor te možnosti in jamstva za njo ne more dati, ne mu pošiljati blaga, tudi če bo uvoz od strani vlade dovoljen!

Glede na dovoljeni uvoz za razne vrste našega sadja danes še nimamo pravega

jih ima Nemčija plačevati Ameriki. In te obveznosti so:

1. Do 1. 1966. mora Nemčija plačevati Ameriki letno 408 milijonov zlatih mark za odškodnino vojnim pohabljenjem.

2. Do 1. 1966 po 25 milijonov zlatih mark za okupacijske stroške.

Nadalje ima Nemčija še te obveznosti:

Do 1. 1949 po 80 milijonov iz Dawesovega posojila in do 1. 1965 po 90 milijonov zlatih mark iz Youngovega posojila.

K temu pride po 3 letih še 180 milijonov zlatih mark po sedanjem lausanskem sporazumu.

Skupno bo torej morala Nemčija plačevati letno 4158 milijonov zlatih mark.

Obenem pa bo morala za zasebne nemške dolgove plačevati letno 1400 milijonov zlatih mark obresti in amortizacije, da bo nemško gospodarstvo tudi po lausanskem sporazumu še vedno obremenjeno z okroglo 2 milijardama mark letnih plačil v tujino. V tej obveznosti je tudi praktično pojasnilo, da so se zavezniki odločili k brisanju nemških reparacij.

vpogleda. Vemo le toliko, da avstrijski merodajni krogi goje prav srčne želje, da bi ves tak izvoz tudi iz naše države prepovedali. Saj ste že mnogi čitali po dunajskih listih, da se pripravljajo razne omejitve, ne da bi mogli danes reči, katere vrste sadja ne bo mogoče v Avstrijo izvažati.

Res je sicer, da se v Avstriji obeta jako bogata sadna letina. Burgenland ali Gradišče, ki se vleče ob Donavi ob avstrijski in štajerski meji do Jugoslavije, je zlasti za Dunaj bogata zakladnica za vse možne zemeljske pridelke. Tako n. pr. je tukaj neizmerno veliko grozdja, silno veliko je jako lepih črešenj, jagod gozdnih in ananas, hrušk, jabolok, marelic itd. Dunajski grosisti imajo to bogato zakladnico takorekoč pred očmi. Popoldne po glavnem zaključku dnevnega prometa, sedejo na svoje tovarne automobile, zdirjajo v Burgenland, kjer jih že čaka pripravljeno blago istega dneva, takoj začnejo pakovati in nalagati, in pred začetkom trga drugega dne so s svežim gradiščanskim blagom na vseh dunajskih in okoliških trgih. Konkurenca je tu izključena.

Kolikor je mogoče danes presojati, bo iz Jugoslavije mogoč izvoz do neke mere svežih češpelj in v manjšem obsegu — grozdja. Z jabolkami in hruškami pa ne bo dosti kupčije ali celo prav nič, tudi če vlada ne izda prepovedi za uvoz jabolok in hrušk. V tem pogledu je prav zanimiv govor vicekancelarja Winklerja, ki je dejal o letošnji sadni letini med drugim sledeče:

»Največja skrb avstrijskih zlasti štajerskih in koroških sadjarjev je negotovost, ali bodo sploh mogli vnovčiti letošnjo letino. Naša prva težnja je, da večji del pridelka porabijo domači trgi. V to svrhu pa je pred vsem potrebno, da inozemsko sadje ne pride k nam. Zategadelj nameravamo prepovedati uvoz sadja. Toda vse to bi še ne zadostovalo. Mi bomo imeli sami jabolok od 12.000 do 15.000 vagonov za izvoz. Glavni odjemalci v prejšnjih letih so bili vedno Nemčija, pa tudi Holandska, Švica, Češkoslovaška in Danska, ki so kupovali naše štajersko sadje. Toda letos bodo take kupčije zvezane z velikimi težavami, ker bodo posamezne države, ki prihajajo v poštev za naše sadje, dovoljevale devizna plačila v omejeni meri, tako da moramo reči, da te države za nas ne prihajajo v po-

štev. Avstrijska vlada se je sicer potrudila, da odpravi take težave, ki nastanejo za izvoz našega sadja.

Ta govor vicekancelarja nam daje razumeti, da letos ne bomo mogli v Avstrijo uvažati naših jabolok in hrušk. Pri tej priliki treba postaviti v pravo luč vicekancelarjeve trditve o velikem izvozu iz Avstrije v severne države. Lahko z mirno vestjo rečemo, da se je ves izvoz avstrijskih jabolok omejeval na jabolka za vinski mošt in na štajerske mošankarice. Tukajšnji dobri poznavalci razmer na sadnem veletrgu se naravnost smejejo ministrovim trditvam o izvozu do 15.000 vagonov. Pravijo sami, da to nebotično pretiravanje gospoda landbundovskega ministra nič drugega ni, nego opravičenje že vnaprej bodoče prepovedi uvoza jabolok in hrušk, kar je naperjeno v prvi vrsti proti Jugoslaviji.

Računati moramo torej z možnostjo, da bomo mogli tudi letos prodati v Avstriji nekaj sto vagonov svežih češpelj, kajti tega uvoza vlada vendar-le ne bo mogla prepovedati, kajti češplje so znaten in važen del ljudske prehrane. Češplje kupujejo bogate in revne družine, to so priljubljen sadež za otroke, in češplje avstrijske gospodinje v velikih množinah vkuhavajo za kuhinjske potrebe do prihodnjega poletja. Zato smemo z gotovostjo pričakovati, da ne bo uvoz češpelj prepovedan.

V tem pogledu se našim češpljam pač ni bati rogoviljenja nacionalno socialističnih mandatorjev, v prvi vrsti dunajskih — dr. Ripel, ki ob vsaki možni in nemožni priliki priporočajo somišljenikom, naj ne hodijo niti na poletišča in kopališča v tiste južne kraje, kjer imajo Avstrijci sovražnike, in če že hočejo in morajo iti, naj gredo med svoje prijatelje, ki so seveda Italijani. Enako je s — trgovskimi zvezami.

Zadnjič sem označil morebitno ceno češpljam okrog 30 grošev, tako da bi ostalo za izvoznike okrog 15 grošev. To je povedano jako črnogledno, kajti od nas samih je odvisno, da si ta položaj poboljšamo; ako bi vlada mogla svoj »Pravilnik« spraviti do veljave, pa ga po lanskih skušnjah poboljšati. Glavna skrb naša bodi: ne preveč blaga v Avstrijo. Ako naši izvozniki spravijo mesto 1000 vagonov samo 700, prejmejo za 700 ravno toliko kakor za 1000. Zato: čim manj izvoznikov, toliko boljša bo kupčija. A. G—k.

Carinska konvencija Holandija—Belgija

Znana carinska konvencija med Holandijo, Belgijo in Luksemburgom, objavljena pred približno tremi tedni, se smatra kot nekakšen protest proti politiki velikih držav. Bazira na načelih, ki jih je Zveza narodov že opetovano poudarjala. Vsaki drugi državi je pristop h konvenciji odprt. Udeležene države se obvežejo, da v svojih medsebojnih stikih ne bodo vpeljevale nobenih novih carin, temveč da bodo obratno obstoječe carine znižale za 10 odstotkov na leto, da tako znižajo splošni carinski nivo. Dalje se obvežejo, da ne bodo ustvarjale med seboj nobenih novih omejitev za blagovno izmenjavo razen določenih izjem. Prepričane so o potrebi večje napredujoče prostosti v blagovni izmenjavi kot enem najvažnejših pogojev za blagostanje sveta.

Novo konvencijo je svetovnopolično razširilo pismo belgijskega kralja Alberta na belgijskega ministrskega predsednika Renkina, bivajočega v Lausanni. Kralj opozarja, da doslej niso bila upoštevana svari strokovnjakov, ki so se soglasno izrekli za večjo prostost v mednarodni blagovni izmenjavi. Vsaka država je poskušala pomagati si sama z zvišanjem carine, z uvoznimi prepovedmi, s kontingentiranjem ali z devizno kontrolo. Ta politika je po izjavi finančnega odbora Zveze narodov dovedla direktno do »zadavljenja mednarodne trgovine«. Vse dežele so napravile isto skušnjo, da domači trg ne more nuditi nadomestila za zgubo inozemskih prodajnih trgov, kajti število brezposelnih raste v razmerju kakor se krči mednarodna trgovina.

Kralj zaključuje: »Dokazano je torej, da nobena dežela ne more samaodsebe spremeniti poteka gospodarskega razvoja v svoj prid. Samo skupna akcija držav v smislu mednarodne solidarnosti bi mogla odpraviti globoko vkoreninjenemu zlu, na katerem danes svet trpi. Prišel je pa čas, da se ta solidarnost drugače udeleži, kakor samo z govori. Zdi se mi, da bi morala Belgija vzeti iniciativo v svoje roke in si zavarovati sodelovanje drugih držav, ki so kot naša globoko prepojene z mislijo potrebe po radikalni spremembi gospodarske politike.«

Predzgodovina carinske konvencije se začne pri pogajanjih, ki jih je vodila v septembru l. 1930 Holandija s skandinavskimi državami in ki so bila kmalu nato raztegnjena tudi na Belgijo. Razumljivo je, da je sporazum Holandija — Belgija — Luksemburg — zaenkrat brez skandinavskih držav — zbudil v Lausanni največjo pozornost. Iz sporazuma govori najprvo spoznanje, da male države, ki branijo tradicijo proste trgovine, ne bodo dalje brezdelno gledale na prenapeto carinsko politiko velikih držav. Če se akcija teh treh držav smatra kot poziv na mednarodno gospodarsko pamet, jo je seveda treba toplo pozdraviti. Praktično bi pa seveda ne bil noben dobiček, če se s to spojitvijo združijo samo trije majhni prostori in se nato zaprejo proti ostalemu svetu. A oni sami pravijo, da je vstop vsakomur prost.

Kakšni so bili politični motivi pri sklepanju sporazuma, se še ne ve. Govori se o fronti proti gospodarski politiki britanskega imperija, o fronti proti Franciji ter Nemčiji, a vse to so samo domneve.

Nemci n. pr. se bojijo, da bi odslej dajala Belgija Holandiji velik del blaga, ki ga je le-ta dobivala doslej iz Nemčije. Še lani je bil nemški trgovski promet s Holandijo ob skupnem eksportu 995 milijonov mark s 571 milijoni aktivnih.

Ne ve se še, kakšno stališče bo zavzela nova carinska zveza proti klavzuli največje ugodnosti, to se pravi, kakšno stališče bodo zavzeli člani nove zveze proti onim državam, ki zahtevajo zase pravico največje ugodnosti. — O pristopu skandinavskih držav, s katerimi je nova zveza spojena s konvencijo v Oslo, se še ni odločilo. V Holandiji so mnenja, da se še ne more smatrati kot definitivna odklonitev, če Skandinavci še niso pristopili. Najbolj se menda upirajo Švedi, dočim sta Norveška in Danska novemu sporazumu prijazni.

Medić-Zankl hladni klej za mi-
zarje in slikarje, ste-
klarski kit, lanene tropine ter vae v stroko

Ponudbe, povpraševanja

ZA IZVOZNIKE LESA.

Tvrdba »Aleksandra« consortium forestier franco-yougoslave, Paris, 7. rue Gerbillon — Pariz, 6^e, ima dovoljenje za uvoz in potrebuje naslednje količine lesa:

cca 200 m³ hrastovih tramov, la, od 27 do 80 mm debeline, 3 do 5 m dolžine in 50 cm in več premera, suhih ali sveže žaganih.

Cena Frs. fr. 700 za 1 m³ franko vagon Strasbourg—Nancy.

Za uvoz ostalega lesa na Francosko hočemo Vam javiti, ko dobimo druga dovoljenja.

Telegrafski drogovi: jelka, smreka, bor, od 8—14 m dolžine, 12—15 cm premera na vrhu in 18—27 cm na bazi 1 m višine, premera, belo olupljeni, zdravi, pravilni, ravni in brez napak.

Količina: Moremo dobiti dovoljenje za 15.000 komadov, sporočiti do konca l. 1932. Iz Jugoslavije ali iz Rumunije.

Cena: Iz Rumunije dobimo po Frs. fr. 105—110 1 m³ FOB Galatz. — Ako je v Vašem območju kdo, ki bi hotel dobaviti, naj se nam javi in pošlje najnižjo in zadnjo ceno, nakar mu bomo šli v vsakem oziru na roko.

Portugal. — Potrebujemo hrastove cepljene doge, la, lepo izdelane, pravilno trijirane, ravne ali bombaste v sredini:

150 cm × 10—15 cm × 2,5 cm in 5 cm
100 cm × 10 — 15 cm × 2,5 cm in 5 cm

Cena Frs. fr. 900— 1 m³ CAF PORTO.

Prevzem: pri Vas. — Plačljivo: akreditivi.

Ponudbe je obaviti tvrdki neposredno.

NEMČIJA IN GRČIJA ZAMENJAVATA

Uvoz nemškega blaga v Grčijo se po novi ministrski naredbi strogo kontrolira in se sme po vrednosti uvoziti v Grčijo le toliko nemškega blaga kolikor ga kupi Nemčija v Grčiji. Plačilna izmenjava se izvrši v teku treh mesecev po dovoljenju Grške narodne banke, kjer bo posloval poseben odbor za to izmenjalno trgovino. — Da omejijo porabo premoga in elektrike, so v Grčiji 5. t. m. opolnoči pomaknili ure za eno uro naprej.

Povodom 20-letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIŽ

LJUBLJANA, Pred Škofijo 15/7257

CARINSKI SPOR MED ANGLIJO IN IRSKO

Angleški minister Thomas je predložil parlamentu resolucijo, ki pooblašča britansko vlado, da sme pri uvozu blaga iz Irske pobirati carino, ki ne prekorači 100 odstotkov sedanje carine. Carina velja tudi za posredno iz Irske vpeljano blago. S tem naj se izenači zguba, ki bi nastala za Anglijo, če bi irska vlada ne hotela izpolniti svojih obveznosti. Thomas obžaluje, da so izredne razmere prisilile Anglijo k temu koraku, in upa, da se bo med Anglijo in Irsko vseeno dal doseči sporazum. Vidi se tudi, da se irska lada na vso moč trudi za neodvisnost od Anglije tudi v trgovskih ozirih. Hoče skleniti posebne trgovske dogovore z Nemčijo, Francijo itd.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko
prodaja lekarna
Dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

»SOFINA« PREDLAGA NAČRT MEDNARODNEGA FINANCIRANJA

Med raznimi načrti v Lausanni je vzbudila veliko pozornost pobuda, ki jo je dal Heinemann, generalni direktor mednarodnega električnega koncerna »Sofina«. Heinemann zagovarja ustanovitev električnega trsta v Nemčiji in Avstriji, kjer bi ne bili združeni samo svetloba in sila, temveč tudi vsa elektrotehniška podjetja. Ta trust spravi direktor nato v zvezo z reparacijami, kar danes pač ni več aktualno, kar pa približuje realizaciji jod Heinemanna že dolgo propagirani načrt zveze evropskega električnega omrežja.

Po svetu

Tekstilna industrija v Dravski banovini izplača vsako leto na plačah in mezdah okoli 150 milijonov Din.

Državni dolgovi Jugoslavije so izkazani v poročilu finančnega ministra z 38.780 milijoni Din; notranjih dolgov je med njimi le 6020 mil. Din.

Produkcija petroleja v Poljski je danes na normalni višini 1600 ton dnevno. Produkcija v Boryslavu daje 60 odstotkov vse produkcije.

Kompenzacijski promet Grčije z Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo ureja nova grška naredba.

Proračunski deficit Francije v letu 1931 do 1932 znaša 5 milijard frankov; sedanji proračun bo po »Matinu« izkazan 31. decembra t. l. s 4 milijardami frankov.

Glede bakra se vršijo nova pogajanja neameriških producentov v svrhu ustanovitve nove skupine, ki bi delovala proti prevelikemu padanju cen. Cena bakra je padla v prosti trgovini že na 5 cents.

Izvoz vina iz Jugoslavije je s prenehanjem izvozne premije, ki je bila razveljavljena 2. aprila t. l., močno padel. V mesecih januar—marec je znašal mesečni izvoz še 150 do 200 vagonov, v aprilu le še 84 in v maju 26 vagonov in pol.

Hirsch-Kupfer, velika nemška bakrena družba, je imela v preteklem letu ob 12 milijonski delniški glavnici izgubo 10.500 tisoč mark. Družba predlaga znižanje delniške glavnice na samo 790.000 mark. Predvidene so tudi druge sanacijske odredbe.

Pogajanja o prodaji ogrskega žitnega pridelka hitro napredujejo. Italija je pripravljena kupiti 1.700.000 met. stotov pšenice, Nemčije bo prevzela 1 milijon stotov proti kompenzaciji v soli, Francija bo dovolila uvoz 800.000 stotov na podlagi preferenčnih pogojev.

Faber, znana tovarna svinčnikov v Nürnbergu, zaključuje preteklo leto z zgubo 85.000 mark. Lani je bila razdeljena še 10 odstotna dividenda. Podružnica v Sibiju (Rumunija) je prodajo sicer podvojila, a ni mogla iznačiti zgube v izvozu glavnega podjetja.

Banca Bergamasca se bo poravnala; aktivna so izkazana s 40'9 milijoni lir, mejnični dolgovi z 49'7 milijoni, druga pasiva z 11'5 milijoni. Banka je bila ustanovljena leta 1873 z glavnico 1.500.000 lir, ki je narasla do leta 1925 na 30 milijonov lir. Sedež ji je bil v Berganu, Milanu in Genovi.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil 30. junija v znesku 962 milijonov šilingov krit z 18'8 odstotki proti 19'8 odstotkov 23. junija.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je bil po izkazu Čslav. Narodne banke 30. junija v znesku 6410 milijonov Kč krit z 38'2 odstotki proti 39'6 odstotkov teden prej (lani 30. jun. 46'1 odstotka).

Število brezposelnih v Japonski se oficijelno navaja z enim milijonom oseb. Torej se je Japonska tozadevno uvrstila med evropske industrijske države.

Štvalo bančnih insolventov v Japonski navaja uradno poročilo finančnega ministrstva za prvo letošnje polletje z 12, glavni- co 27 milijonov jenov. Gre za banke, ki so financirale poljedelstvo.

Obtok bankovcev v U. S. A. je bil pretekli teden zravan za 144 milijonov dolarjev, v prvi vrsti zato, da se podpre banka generala Dawesa, za kar je potrebnih 96 milijonov dolarjev.

Creole Petroleum Comp., podjetje družbe Standard Oil v Venezueli, izkazuje za preteklo leto zgubo 4.500.000 dol. proti dobičku 1.500.000 dol. za leto 1930.

Bancamerica Blair Co. je znižala svojo delniško glavnico od 14.700.000 dolarjev na 1.470.000 dol., torej na desetino.

Zavarovalnica »Anker« na Dunaju bo čisti dobiček v znesku 207.000 šil. po dotaciji varnostne rezerve prenesla na nov račun in ne bo glede na negotovi gospodarski položaj razdelila nobene dividende.

Ameriški predjem Grčiji v znesku 7' mil. dol. je podaljšan za šest mesecev. Šest odstotne obresti se s provizijo in drugim izdatki zvišajo na 7 odstotkov.

Potrebujem
večjo količino **DRV** za kurjavo
Ponudbe poslati na naslov
Radivoje Milošević
Kosovska Mitrovica

Občni zbor Združenja trgovcev za radovljiški srez

V nedeljo, 10. t. m. popoldne se je vršil v mestni posvetovalnici na Jesenicah dobro obiskan redni letni občni zbor Združenja trgovcev za srez Radovljico. Zborovanje je vodil načelnik g. Leopold Fürsager, ki je uvodoma prečital pozdravni dopis Zbornice za TOI. Odposlana je bila nato pozdravna brzojavka ministru za trgovino in industrijo g. Ivanu Mohoriču.

Načelnik g. Leopold Fürsager je podal nato pregledno poročilo o delovanju gremija v preteklem letu in podrobno orisal akcije, ki jih je podvzel gremij v zaščito svojega članstva. Sodeloval je pri davčnih anketah, interveniral proti neupravičenemu trgovanju, za znižanje telefonskih pristojbin in zlasti pospeval, v sekciji združenim lesnim trgovcem, vso pažnjo.

Gremij je štel konec preteklega poslovnega leta 784 članov.

Računski zaključek za leto 1931 izkazuje 27.856'08 Din dohodkov in istotoliko izdatkov. Gremijalno premoženje znaša 79.035'75 Din.

Proračun za tekoče poslovno leto, ki je bil soglasno odobren, predvideva 20.450 Din dohodkov in 21.800 Din izdatkov.

Tajnik Zveze trgovskih gremijev gosp. I. Kaiser je poročal nato o historijatu in najvažnejših določilih novega obrtnega zakona, nanašajoč se zlasti na najvažnejše zahteve našega trgovstva, to je dokaza usposobljenosti, krošnjarstva, posejanja zasebnikov po potnikih in stanovske organizacije. Obrazložil je nato določbe novih pravil združenj, nakar se je sklepalo o izpolnitvi pravil, v kolikor je to prid-

žano skupščini. Pravila so bila nato soglasno odobrena.

Vršile so se za tem volitve uprave združenja in so bili izvoljeni v upravo gg.: Leopold Fürsager, Ciril Gašperin, Josip Balon, Mihael Kovačič, Janko Kramar, Alojzij Papler, Vinko Savnik, Peter Sitar, Adolf Starkl, Igo Zagore, Leopold Zore in Franc Žmitek; za namestnike gg.: Anton Harlander, Andrej Jeglič, Valentin Perko, Franc Petač, Alojzij Ravter.

Pri volitvi nadzorstvenega odbora so bili izvoljeni gg.: dr. Ernest Rekar, Gabriel Eržen in Jakob Kozjek; za namestnike pa gg.: Karol Lorenc, Jakob Kunstelj in Josip Zupan.

V častni odbor gg.: Josip Zupan, Vinko Savnik, Leopold Zore. Za delegate v zvezno skupščino gg.: Leopold Fürsager, Alojzij Papler, Vinko Savnik in Leopold Zore; za namestnike pa gg.: Peter Sitar, Janko Kramar, Ivan Gregori in Franc Žmitek.

Tajnik I. Kaiser je poročal nato o pomenu in važnosti ter zakonski določbi izvedbe obligatornega socialnega zavarovanja samostojnega trgovstva. Obrazložil je način izvedbe socialnega zavarovanja, nakar se je sklenilo, da se izjavlja občni zbor za obligatorno izvedbo socialnega zavarovanja ter naroča upravi, da z ozirom na to, da na obnem zboru ni bilo navzočih nad polovico članov, izvede pismeno glasovanje.

Pri »Raznoterostih« se je razpravljalo o nepravilnem poslovanju konzumov in zadrž, nakar je načelnik g. Leopold Fürsager zaključil lepo uspelo zborovanje.

Iz delovanja Gremija trgovcev v Kranju

Pod vodstvom načelnika gosp. Franca Sireca se je vršila v petek, dne 8. julija seja načelstva Gremija trgovcev v Kranju. Z nepopisnim zadovoljstvom se je vzelo na znanje poročilo načelnika o spremembi vlade v kateri je bil imenovan za ministra trgovine in industrije g. Ivan Mohorič, ki je znan v naši javnosti kot najboljši strokovnjak na gospodarskem polju. Soglasno se je sklenilo poslati g. ministru Ivanu Mohoriču in ministru dr. Albertu Kramarju pozdravna brzojavka.

Načelnik je nadalje poročal o poteku Lausanske mednarodne konference od katere izida so v veliki meri odvisne naše gospodarske razmere z ozirom na reparacijsko vprašanje.

Glede davčnih komisij, ki bodo v kratkem pričele zasedati apelira načelnik na navzoče, da delajo nato, oziroma vplivajo na davčne odbornike v zastopavljanju osebnih konkurenčnih ali političnih razpredeljenj, da se davčna odmera pravično in po faktu davčni moči razdeli.

Gremijalni tajnik poda daljše poročilo o delovanju gremija od zadnje odborove seje. Iz tega je bilo razvidno, da je gremij izvršil več akcij v stanovskih zadevah, potem gremija so se vršile prijave obrtnih listov, kakor prepisi in kakor to predpisuje novi obrtni zakon. Stavilo se je več predlogov v zaščito stanovskih interesov,

posebno se je treba boriti proti raznim konzumom, ki prodajajo v kljub zakonskih predpisom stalno nečlanom. Enoglasno se je odobril predlog, ki se je stavil na tozadavni poziv Zbornice, da se v pravilnik k novemu obrtnemu zakonu vnese določilo, da se krošnjarstvo v našem srezu popolnoma zabrani, ker se je izkazalo za nepotrebno. Danes, ko je že skoro v vsaki vasi trgovina in se potom krošnjarstva vrši tihotapstvo z raznim blagom in ti celo ljudstvo goljufa, izjavljajo nasilja, za kar se je prejelo že mnogo pritožb od ljudstva samega.

Odbor stoji na stališču, da se v našem srezu odpravijo vsi kramarski sejmi v obsegu, kakor se danes vršijo in naj ostanejo le živinski sejmi.

Konstatiralo se je, da predavanje, katerega je imel g. dr. Likar, sodnik upravnega sodišča iz Celja o »Ugotavljanju davčne osnove za pridobitno in poslovni promet« je bilo skrajno slabo obiskano, ter je za obsojati, da imajo člani tako malo interesa v zadevi, ki se jih najbolj tiče.

Odbor je nadalje sklepal o internem gremijalnem poslovanju, rešil več prošenj v stanovskih zadevah, kakor razpravljal o pritožbah.

Seja, ki je bila zelo živahna in katere so se udeležili skoro vsi odborniki, je trajala od 13. do 17. ure.

25 let Zadruga pekov v Mariboru

Jubileji so proslave dela. Brezdelnost ne daje niti pravice do proslave niti povoda za vzburjanje spominov.

Dne 3. t. m. je Zadruga pekov za Maribor in okolico proslavila 25letnico svojega obstoja. S polno pravico; kajti 25 let obstoja pomeni pri tej zadrugi ravnateljsko let dela, razvoja in napredka.

Dne 29. 9. 1905. je na posebnem strokovnem sestanku takratni načelnik Zadruga aprovizacijskih obrtov v Mariboru Witlaczil Viljem utemeljeval nujno potrebo izločitve pekovskih mojstrov v posebno organizacijo, ker so v skupnosti z drugimi obrti posebni interesi pekovske stroke premalo zaščiteni. Njegovim besedam je začetkom pritrjevalo samo 20 pekovskih podjetnikov iz mariborskega mesta, vendar so že tekom naslednjega leta priključili akciji tudi peki iz področja kolektivne zadruge na Teznu, tako da se je v začetku leta 1907 mogel vršiti ustanovni zbor nove zadruge že za ves sodni okraj izvzemši 5 občin okrog Sv. Lovrenca n. P., ki imajo svojo posebno skupno zadrugo.

5 načelnikov je zadruga do zdaj štela. Njihova imena so: Witlaczil Viljem, Robaus Karel, Kovačič Alojzij, Proselc Ivan in Horvat Ivan, ki načeljuje zadrugi še

danes. Velik pomen združnega dela in njene agilnosti sta dokazovala v svojih nagovorih na proslavi Žunko Josip, ki je zadrugi član skozi celih 25 let, in obrtno-združni inspektor Založnik. Napornost in vrednost združnega dela zamore oceniti le, kdor pozna križe in težave pekovskega rokodelstva in je imel priliko iz bližine opazovati poslovanje te stroke med svetovno vojno in v prvi poprevratni dobi, posebno pa borbo naše mariborske zadruge za pravice in koristi članstva v dobi, ki je karakterizirana z izrazi: maksimiranje krušnih cen, sodna zasledovanja, kartel proizvodnje kvasa, žitni režim. Kako bi ta vprašanja bila rešena, ako bi ne bilo izredno agilnih pekovskih organizacij v dravski banovini, si danes sploh ne moremo predstavljati. Ni dvoma, da so strokovne organizacije svojim članom samo v zadnjih letih rešile težke stisnjenosti. Ne smemo pa tudi podcenjevati pametnega sporazumevanja in složnega sodelovanja združne organizacije s pomočniki, zaščite, ki so jo strokovne organizacije vsikdar nudile svojim članom v borbi zoper previsoko obdavčenje in v trajni nesigurnosti, katero so povzročale skoro dnevne spremembe tržne cene v surovinah. Kdor je vse to do-

živel, lahko razume, zakaj se je mogla naša pekovska zadruga tako ugodno razvijati, da je število članov v 25 letih naraslo od 40 na 120, teritorialno področje pa se razširilo od 1 na 5 sodnih okrajev. Brez pritiska in prigovarjanja, sami od sebe so prihajali novi člani in prosili za sprejem, ker so rabili zaščito, katero so mogli najti edino v svoji strokovni organizaciji.

V zadnjem času se pogosto čuje izjava, da je treba razgnati strokovne zadruge na ljubo skupnim. Če tako izjavo izusti poznavalec obrtnega združnega življenja, ne prihaja od srca ali pa je izrečena zgolj v namenu, da se ustreže trenutnemu razpoloženju bližnje okolice ali celo samo poedinim oseb. Iz govorov zborničnega tajnika dr. Pretnarja in združnega inspektorja Založnika na tej proslavi smo dobro razumeli in odkrito odobraval besede, da načela srbskih kolektivnih esnafske organizacij niso prikladna za vse stroke in pokrajine in da bo napredku poedinim strok le v korist, če si naš obrtni zakon čimprej prisvoji tudi za rokodelske obrte načelo strogo strokovnega združevanja.

Po svoji zunanji obliki je bila proslava, katero je vodil predsednik slavnostnega odseka Kovačič Alojzij, skrbno pripravljena, da bi udeležba članstva lahko bila precej večja. Oblastva, urade, prijateljske organizacije in poedine tvrdke so zastopali mag. svet. Rodošek, zbor. tajnik dr. Pretnar, tržni nadzornik Hinterlechner, združni inspektor Založnik, delegata pekovske zadruge ljubljanske Bizjak in Mežnarčič, za celjsko zadrugo Zdravec in Kač, podpredsednik Slovenskega obrtnega društva mariborskega Sojč, načelnik mlinarske zadruge na Zg. Polskavi Lah, pomočniški odbor s pevskim in tamburaškim zborom, tvrdka Franz & drug v Mariboru, čakovački mlin in dr. Več uglednih tvrdk je zborovanje brzojavno pozdravilo in na drug način opravičilo svojo odsotnost. Med navdušenimi aklamacijami je zbor odobril predsednikov predlog, da se odpošlje pozdravni brzojav ministru trgovine in industrije Mohoriču. Soustanoviteljem zadruge: Prvi mariborski delavski pekarni, tt. Karl Scherbaum & sinovi, Kajnihu Alojziju, Žunko Josipu in zaslužnim članom Horvatu Ivanu, Kovačiču Alojziju, Majcenoviču Mihaelu in Schobru Francetu je zadruga izdala lepe častne diplome.

Oficijelnemu delu proslave je sledil banket, ki je ob vrlem sodelovanju pomočniškega pevskega in tamburaškega zbora do večera zadržal mnogoštevilno družbo pekovskih mojstrov, pomočnikov in njihovih prijateljev pri najboljšem razpoloženju.

Take prireditve imajo tudi svoj pomen in so potrebne, ker skušnje iz preteklosti učijo in bodrijo za delo v bodočnosti. Mno-gostranskim čestitkam, ki jih je zadruga prejela ob priliki svoje proslave, se z vsem srcem pridružujemo tudi mi.

Ljubljanska borza

Tečaj 11. julija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2269'87	2281'23
Berlin 100 M	1832'32	1843'12
Bruselj 100 belg	782'12	786'06
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1097'35	1102'85
London 1 funt	200'73	202'33
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5611'50	5639'76
Pariz 100 fr.	221'16	222'28
Praga 100 kron	166'45	167'31
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	286'58	288'98

Priporočila se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzojavi: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

BOLGARIJA NE MORE PLAČEVATI OBRETI

Iz Sofije javljajo: Angleški zastopnik v Sofii je sporočil bolgarski vladi, da lastniki bolgarskega posojila vztrajajo na plačilu sedaj zapadlih obresti. Bolgarski minister zunanjih zadev je glede tega sporočila izjavil časnikom, da je finančni položaj Bolgarije sedaj tako slab, da ni niti gotovo, če se bo moglo plačati tudi le 30 odstotkov zapadlih obresti.

POGAJANJA SVINČENEGA KARTELA SO SE RAZBILA

Svinčeni kartel, kojega dogovori o cenah so stopili že s 1. marcem iz veljave in kojega pogodbe so 1. junija oficijelno potekle, se je v zadnjih tednih zelo trudil za obnovitev. Od 1. marca dalje so cene skoraj neprestano padale in so sedaj prvič v zgodovini te kovine padle pod 7 funtov. Dokler je kartel obstojal, so bili tečaji zmeraj obvarovani pred večjimi pretresi in se je zato sklepalo, da bo obnovitev kartela mogla preprečiti nadaljnje padanje cen. Po zadnjih statističnih podatkih je dosegla svetovna produkcija preteklega leta kljub ostrim omejitvam 1.400.000 ton, do čim je znašala poraba 1.270.000 ton. Pri sedanjih ponovnih pogajanjih se pa ni mogel doseči na noben način sporazum med bivšimi člani kartela in je bila zato komisija, ki je doslej pogajanja vodila, razpuščena. Neuspeh pogajanj bo imel za posledico najbrž nadaljnje padanje cen.

Dobava prodaja

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. julija t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov ogledalnih stekel. — Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 21. julija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg mila.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede dobave 25.000 kg pšenične moke.

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ gramoz.

Dne 25. julija t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande granične trupe v Skoplju ofertna licitacija glede dobave pisarniškega in knjigoveškega materiala.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dne 4. avgusta t. l. se bo vršila pri inženjersko-tehničnem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave železa, vijakov, jekla, zakovic, peči, vodovodnega materiala, strojev, orodja, lesa itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Dne 9. avgusta t. l. se bo vršila pri Primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu ofertna licitacija glede dobave 500 parov čevljev. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri ekonomski sekciji te direkcije).

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 1100 komadov signalnih šip; do 27. julija t. l. pa glede dobave kolen za plinske cevi, žičnikov, pločevine, kovinskih listov, podložnic, zatičev, zakovic, vijakov, žice in cevi.

(Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov harstovih pragov in 1 črpalk; do 22. julija t. l. pa glede dobave 3000 kg koruznega zdroba, 800 kg sirove kave, 2000 kg riža, 1200 kg bučnega olja, 600 kg cikorije.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Prodaja starega železa. Dne 29. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu ofertna licitacija za prodajo starega železa. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri strojnem oddelku te direkcije).

Oddaja zakupa restavracije na postaji Lašva se bo vršila potom ofertne licitacije dne 28. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Tržna poročila

Mariborsko sejmko poročilo. Na svinjski sejmi 8. jul. t. l. je bilo pripeljanih 270 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 70 do 100 Din, 7—9 mesecev stari 150 do 200, 3—4 mesece stari 250 do 300, 5—7 mesecev stari 360 do 400, 8—10 mesecev stari 450 do 500, 1 leto stari 600 do 650 Din. 1 kg žive teže 6 do 6.50, mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 128 svinj.

RAZGLAS.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po členu 11. naredbe gospo-
da ministra za trgovino in industrijo z dne
27. junija 1928., št. 14402/III., o legitimiranju
trgovcev, industrijecev, obrtnikov in njih po-
tnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju le-
gitimacij za trgovske potnike (Uradni list z
dne 24. avgusta 1928., št. 289/81), da je izdala
v razdobju nadaljnjih treh mesecev, in sicer od
1. aprila 1932 do 30. junija 1932 naslednje no-
ve legitimacije:

188. Borić Aleksander, Maribor — J. Hutter
in drug, tvornica klotov, silkov, hlače-
vine ter vseh tekstilnih izdelkov, Ma-
ribor.
189. Petrušević Aleks, Dubrovnik — »Alko«,
družba z o. z., izdelovanje in prodaja
alkoholnih in brezalkoholnih pijač,
Ljubljana.
190. Abranšek Albin, Ljubljana — »Jugospe-
cial« L. Slanovec, družba z o. z., trgo-
vska agentura in komisija, Ljubljana.
191. Boguš Simon, Dalj — Gajšek M., strojna
pletarna, Maribor.
192. Mihelac Djuro, Osijek — Pečnik Elza,
agentura in komisija trgovina, Celje.
193. Ljubić Nikola, Sibenik — Stark Oton, tr-
govina z manufakturo, Ljubljana.
194. Furlan Viktor, Ljubljana — Brata Pečnik,
d. z o. z., tovarna kisa, Ježica pri Ljub-
ljani.
195. Klein Johann, Sombor — Gozdna uprava
grofov Thurn-Valsassina, lesna indu-
strija, Grad-Ravne p. Guštanj.
196. Fetzter Gustav, Sremska Mitrovica —
Gozdna uprava grofov Thurn-Valsas-
sina, Grad-Ravne p. Guštanj.
197. Lesar Ignac, Ribnica — Hajny Ivan, trgo-
vina s poljedelskimi stroji in motorji,
Maribor.
198. Kuhn Peter, Maribor — »Clio« družba z
o. z., izdelovanje kemično-tehničnih pro-
izvodov, Maribor.
199. Lipšič Josip, Bjelovar — Tvornice Zlato-
rog preje C. Bros, tovarna mila, sveč,
sode pralnih praškov in toličsenih izdel-
kov, Maribor.
200. Adjanin R. S., Beograd — Sitar & Svetek,
graverstvo, Ljubljana.
201. Mar Bogomir, Studenci pri Mariboru —
Vidić Joško, tovarna pletenin, Radov-
ljica.
202. Dular Metod, Grosuplje — Tovarna mot-
voza in vrvarna d. d., Grosuplje pri
Ljubljani.
203. Ibrahimović Mehmed H., Ljubljana — Mu-
tevelić Mušan »Teheran«, orientalni sa-
lon, prodaja preprog, Ljubljana.
204. Antleij Franjo, Nova vas — Habbe Otmar,
trgovina z manufakturo, perilom in kon-
fekcijsko robo, Novo mesto.
205. Pušnik Franc, Vič pri Ljubljani — Habbe
Otmar, trgovina z manufakturo, perilom
in konfekcijsko robo, Novo mesto.
206. Tekauc Joško, Moste pri Ljubljani —
Habbe Otmar, trgovina z manufakturo,
perilom in konfekcijsko robo, Novo mesto.
207. Plerin Franjo, Zg. Kašelj — Habbe Ot-
mar, trgovina z manufakturo, perilom
in konfekcijsko robo, Novo mesto.
208. Lavtar Franc, Ljubljana — Pajk Rudolf,
klobučarstvo, Ljubljana.
209. Hernet Mirko, Maribor — Tscharre Jos.,
tehnično podjetje, Maribor.
210. Zekić Djuro, Beograd — L. Slanovec »Ju-
gospecial«, družba z o. z., trgovska
agentura in komisija trgovina, Ljub-
ljana.
211. Praprotnik Ivan, Slov. Javornik — Rosija-
Fonsier (zavarovalna in pozavarovalna
družba), zavarovalnica, Ljubljana.
212. Zalar Ivan, Vrhnik — Lindič Josip, trgo-
vina z galanterijskim blagom, Ljubljana.
213. Krese Josip, Ljubljana — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
214. Uršič Justina, Vrhnik — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
215. Frece Milan, Stara vas — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
216. Škerl Stanko, Maribor — Pinter & Le-
nard, trgovina z železnino, Maribor.
217. Molan Ivan, Volčeje — Černe Anton, gra-
verstvo, Ljubljana.
218. Dular Ivan, Rožna dolina — Gorec A.,
družba z o. z., trgovina z avtomobilnim,
motornim, kolesnim in zimskošportnim
blagom itd., Ljubljana.
219. Pezdin Roman, Ljubljana — Samec J.,
trgovina z galanterijo in norimberškim
blagom, Ljubljana.

220. Piškur Ivan, Kranj — Grašič Franc, izde-
lovanje čevljev, Kranj.
221. Hovar Franc, Medija - Izlake — Šapira
Joachim, trgovina z galanterijskim, kon-
fekcijskim, belim in kratkim blagom,
Ljubljana.
222. Milošević Viktor A., Sarajevo — »Peka-
tete« družba z o. z., tovarna testenin,
Ljubljana.
223. Grešovnik Viktor, Smartno pri Slovenj-
gradu — Kac Ferdinand, umetni mlin,
Smartno pri Slovenjgradu.
224. Černe Jože, Kočevje — Pečnik Elza, agen-
tura in komisija trgovina, Celje.
225. Nuss Paul, Novi Sad — Brauns Viljem,
tovarna anilinskih barv in kemičnih iz-
delkov, Celje.
226. Stjepić Nikola A., Krušica — Rabič Teo-
dor, izdelovanje štampiljk in grafičnih
izdelkov, Ljubljana.
227. Petrić Martin, Sv. Jurij ob j. ž. — Smola
Ferdo, tovarniška zaloga poljedelskih
strojev, plugov in motorjev, Sv. Jurij
ob juž. žel.
228. Černilogar Franc, Ljubljana — Dr. Wer-
ther Hinko, izdelovanje umetnih kipov
iz marmorja in sličnega materiala, Ljub-
ljana.
229. Pomorišček Čedomir, Mostar — »Unio«
družba z o. z., tovarna kem.-tehničnih
izdelkov, Maribor.
230. Čene Marija, Ljubljana — Dr. Werther
Hinko, izdelovanje umetnih kipov iz
marmorja in sličnega materiala, Ljub-
ljana.
231. Bolte Franc, Ljubljana — Holynski Karl,
fotograf, Ljubljana.
232. Rudolf Ivo, Maribor — »Mirim« Karl Za-
lokar, tovarna hranila, Maribor.
233. Krepel Vilibald, Ljubljana — Teršan M.,
trgovina z galanterijo in usnjatimi iz-
delki, Ljubljana.
234. Ritošček Viktor, Celje — Cotič Rudolf,
kozmetični laboratorij, Ljubljana.
235. Tutta Oskar, Ljubljana — Mikuš L., to-
varna dežnikov, Ljubljana.
236. Pavlič Josip, Ljubljana — Jugo-Romberg
& Co., d. z o. z., tvornica čipk, Bled.
237. Filipić Franc, Stražišče pri Kranju —
Kušlan J., tovarna pletenin, Kranj.
238. Gravar Nikolina, Ljubljana — »Jugo-
special« L. Slanovec, družba z o. z., trgo-
vska agentura in komisija, Ljubljana.
239. Čene Marija, Ljubljana — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
240. Herzog Peter, Ljubljana — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
241. Malner Rudolf, Sušak — L. Slanovec »Ju-
gospecial« družba z o. z., trgovska agen-
tura in komisija, Ljubljana.
242. Goriup Ciril, Maribor — Škof Romana,
tovarniško izdelovanje pletenin pod
imenom »Jugoelect«, Maribor.
243. Stojanović Borivoj, Zagreb — Rabič Teo-
dor, izdelovanje štampiljk in grafičnih
izdelkov, Ljubljana.
244. Die Anton, Novi Pazar — L. Slanovec
»Jugospecial« družba z o. z., trgovska
agentura in komisija, Ljubljana.
245. Lukež Jože, Ljubljana — Korzun Josip,
fotograf, Ljubljana.
246. Spreitzer Valter, Ljubljana — »Alko«
družba z o. z., izdelovanje in prodaja
alkoholnih in brezalkoholnih pijač,
Ljubljana.
247. Šurjak Fran, Zagreb — Verbič Tone, to-
varna usnja, Vrhnik-Sap.
248. Gregorič Alojz, Dobova pri St. Petru —
Leban Fran »Mina«, zastopstvo za po-
večanje slik, Maribor.
249. Koemut Janko, Kranj — Bratje Hočevar
družba z o. z., tvornica gospodarskega
orodja, Mekinje pri Kamniku.
250. Zorko Drago, Celje — Habbe Otmar, trgo-
vina z manufakturo, perilom in konfek-
cijsko robo, Novo mesto.
251. Pongrac Janko, Maribor — Westen A. d.
d., tovarna emajlirane, pocinkane, bru-
šene in pokositrene posode, Celje.
252. Bucalo Nikola, Sibenik — Stark Oton,
trgovina z manufakturo, Ljubljana.
253. Podgoršek Josip, Maribor — Kaiser Lu-
dovik, fotografski atelje, Maribor.
254. Haider Alojz, Beograd — Paulin ing. Ro-
bert, izločanje dragih kovin na tovarni-
ški način, Ljubljana.
255. Radaković Nikola, Sabac — »Mirim« Za-
lokar Karl, tovarna hranila, Maribor.
256. Lavrič Josip, Ljubljana — Jelačin &
Komp., tovarna zamaškov, Ljubljana.
257. Nevistič Ivan, Porderkavlje — L. Slanovec
»Jugospecial« družba z o. z., trgovska
agentura in komisija, Ljubljana.

258. Kinkel Friderik, Moste pri Ljubljani —
»Jugoslavija« splošna zavarovalna druž-
ba, zavarovalnica, Ljubljana.
259. Žun Lovro, Sušak, Voljak — Stark Oton,
trgovina z manufakturo, Ljubljana.
260. Širola Josip, Sušak — L. Slanovec, »Jugo-
special« družba z o. z., trgovska agen-
tura in komisija, Ljubljana.
261. Vršič Franjo, Celje — Confidenti Frie-
džan, trgovina z manufakturo, Celje.
262. Pfeifer Ivan, Celje — Brauns Viljem, to-
varna anilinskih barv in kemičnih iz-
delkov, Celje.
263. Horvatić Rudolf, Bratinci pri Beltincih —
Stark Oton, trgovina z manufakturo, Ljub-
ljana.
264. Secharl Georg, Sombor — »Hermes« druž-
ba z o. z., trgovina z manufakturo,
Ljubljana.
265. Novak Jakob, Ljubljana — Jelačin Ivan,
trgovina z mešanim blagom na drobno
in debelo, Ljubljana.
266. Paula Branko P., Prnjavor — Dr. Wer-
ther Hinko, izdelovanje umetnih kipov
iz marmorja in sličnega materiala, Ljub-
ljana.
267. Zamuda Marko, Celje — Ornik L., trgo-
vina z manufakturo, kožuhovino, galan-
terijo, kratko robo in urami, Maribor.
268. Veber Franjo, Zavodna pri Celju — Vza-
jemna zavarovalnica, zavarovalnica, Ljub-
ljana.
269. Podlogar Milo, Ljubljana — Ig. Klein-
mayr & Ferd. Bamberg, družba z o. z.,
trgovina s knjigami, umetninami in mu-
zikalijami, Ljubljana.
270. Lenard Josip, Vel. Kikinda — Černe An-
ton, graverstvo, Ljubljana.
271. Lehovič Ana, Subotica — Pečnik Elza,
agentura in komisija trgovina, Celje.
272. Pihler Josip, Maribor — Urbanc Feliks,
trgovina z manufakturnim blagom na
debelo in na drobno, Ljubljana.
273. Izak Rudolf, Novi Sad — Hans Fleisch-
mann & Co., »Panexsol«, trgovina z me-
dicinsko tehničnimi predmeti, Ljubljana.
274. Gašpić Peter p. Josipa, Solin pri Splitu —
Stark Anton, trgovina z manufakturo,
Ljubljana.
275. Dragišić Milan, Split — Stark Oton, trgo-
vina z manufakturo, Ljubljana.
276. Stürmer Anton, Maribor — Zorko A.,
trgovska agentura, Maribor.
277. Kokolić Josip, Budina pri Ptuj — Kratz
Friderik, družba z o. z., trgovina s po-
ljedelskimi stroji, Stražišče pri Kranju.
278. Stiglic Franjo, Kranj — I. Razboršek, to-
varna čevljev, Tržič.
279. Sentderdi Štefan, Sombor — Pečnik Elza,
agentura in komisija trgovina, Celje.
280. Verač Ivan, Križevci — Holynski Karl,
fotograf, Ljubljana.
281. Bednařík Vladislav, Ljubljana — Janežič
Anton, knjigovodstva, zaloga šolskih
zvezkov in poslovnih knjig, Ljubljana.
282. Weith Karl, Ruše — »Aga-Ruše« d. d.,
tvornice acetilena in oksigena, Ruše pri
Mariboru.
283. Djurković Balša S., Beograd — Milarna in
svečarna d. d., tovarna mila in sveč,
Ljubljana.
284. Schön Ivan, Celje — Celjska milarna,
družba z o. z., tovarna mila, Celje.
285. Novak Josip, Ljubljana — Jelačin Ivan,
veletrgovina špecerijske in kolonijalne
robe, zaloga rudninske vode itd., Ljub-
ljana.
286. Donat Šandor, Zagreb — »Kokra« tekstil-
na delniška družba, trgovina z manu-
fakturo in konfekcijo na debelo, Kranj.
287. Zlokarnik Josip, Štepanja vas pri Ljub-
ljani — Josip Kunc & Komp., izde-
lovanje pletenin in tkanin na tovarniški
način, Ljubljana.
288. Löwy Šandor, Koprivnica — Zdravilišče
Slatina Radenci, zdravilišče, Slatina Ra-
denci.
289. Požar Marija, Maribor — Škof Franc, trgo-
vina z modnim in galanterijskim bla-
gom ter higijskimi predmeti, Maribor.
290. Korenčan Franc, Horjul — Dr. Werther
Hinko, izdelovanje umetnih kipov iz
marmorja in sličnega materiala, Ljub-
ljana.
291. Botolen Franc, Maribor — Vaupotič Boštjan,
trgovina z galanterijo, urami in
patenti pod imenom »Triglav Import«, Maribor.
292. Kunštek Ivan, Trbovlje — Šapira Joachim,
trgovina z galanterijskim, konfekcijskim,
belim in kratkim blagom, Ljubljana.

293. Stein Stjepan, Celje — Stössl Max, trgo-
vina z usnjem in sirovimi kožami, Celje.
294. Jezeršek Ludvik, Ljubljana — Medič-
Zankl, družba z o. z., tvornice olja,
firneža, lakov in barv, Ljubljana.
295. Zajc Andrej, Vižmarje — Knez L., trgo-
vina z mešanim blagom, Ljubljana.
296. Radović Budimir, Arandelovac — »Mi-
rim« Zalokar Karl, tovarna hranila, Ma-
ribor.
297. Čelić Pavao, Dobož — Pečnik Elza, agen-
tura in komisija trgovina, Celje.
298. Egeresi Anton, Bačka Topola — Pečnik
Elza, agentura in komisija trgovina,
Celje.
299. Stupacoff Nikola, Novi Sad — Lorant
Adolf, veletrgovina špirita, kolonijalne-
ga in špecerijskega blaga, Ljubljana.
300. Koemut Janko, Kranj — Hafner L., žeb-
ljarstvo, Kropa.
301. Jurković Josip L., Senj — L. Slanovec
»Jugospecial« družba z o. z., trgovska
agentura in komisija, Ljubljana.
302. Toplak Friedrich, Studenci pri Mariboru —
Bischof Fridolin, trgovina z lesom,
Maribor.
303. Schauritsch Frie, Maribor — Tscheligi Jo-
sip, pivovarna in žganjarna, Maribor.
304. Svete Martin, Moste — Gospodarska zveza,
reg. z. z o. z., trgovina s špecerijskim
in kolonijalnim blagom ter deželni
pridelki in žitom, Ljubljana.
305. Lesjak Adolf, Rožna dolina — Lorant
Adolf, veletrgovina špirita, kolonijalne-
ga in špecerijskega blaga, Ljubljana.
306. Dražić Dragutin G., Beograd — Woschnagg
Franc in sinovi d. d., tovarna usnja,
Šoštanj.
307. Lobnig Josipina, Maribor — Zupančič
Ivanka, trgovska agentura, Maribor.
308. Korošec Anton, Ljubljana — Jos. Vodnika
dedič, tovarna vinskega in špiritnega
kisa, Ljubljana.
309. Samardžić Djordje V., Beograd — Samar-
džić Drag. V., trgovska agentura, Ljub-
ljana.
310. Skerget Matija, Primskovo pri Kranju —
Hausmaninger K., veletrgovina z vi-
nom, Maribor.
311. Boldocky Stevan, Niš — »Pekatele« druž-
ba z o. z., tovarna testenin, Ljubljana.
312. Nikolić Radomir, Beograd — Woschnagg
Franc in sinovi d. d., tovarna usnja,
Šoštanj.
313. Peternel Franc, Ljubljana — Lindič Josip,
trgovina z galanterijskim blagom, Ljub-
ljana.
314. Herga Franc, Pobrežje pri Ptuj — Zajc
Ivan, izdelovalnica čevljev, Ziri.
315. Nikolić Nikola, Kragujevac — Zajc Ivan,
izdelovalnica čevljev, Ziri.
316. Hanzel Srečko, Murska Sobota — Stark
Oton, trgovina z manufakturo, Ljub-
ljana.
317. Kompare Franc, Skočjan — Tomažin M.,
trgovska agentura, Ljubljana.
318. Hribar Albert, Trbovlje — Orehek Matej,
trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.
319. Tekavc Ivan, Ljubljana VII. — Habbe
Otmar, trgovina z manufakturo, perilom
in konfekcijsko robo, Novo mesto.
320. Biškupović Josip, Zagreb — L. Slanovec
»Jugospecial« družba z o. z., trgovska
agentura in komisija, Ljubljana.
321. Gavrilović J. Svetislav, Ljubljana — Sitar
& Svetek, graverstvo, Ljubljana.
322. Altaraz Isaa, Split — Josip Kunc &
Komp., tovarna tkanin in pletenin, Ljub-
ljana.
323. Medved Josip, Ljubljana — Homan Jurij,
izdelovanje sadnih in grozdnih sokov ter
marmelade, Ljubljana.
324. Fink Anton, Irča vas — Vaupotič Boštjan,
trgovina z galanterijo, urami in patenti
pod imenom »Triglav Import«, Maribor.
325. Jovanović N. Radivoj, Bor — francoski
rudnik — Vaupotič Boštjan, trgovina z
galanterijo, urami in patenti pod ime-
nom »Triglav Import«, Maribor.
326. Tuttnar Ferdinand, Zlata vas — Kratz
Friderik, družba z o. z., trgovina s po-
ljedelskimi stroji, Stražišče pri Kranju.
327. Karaman Kasim, Ljubljana — Mutevelić
Mušan »Teheran« orientalni salon, pro-
daja preprog, Ljubljana.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani,
dne 30. junija 1932.

Predsednik:

Ivan Jelačin l. r.

Tajnik:

Dr. Ivan Pless l. r.

KUVERTATM
LJUBLJANA
Jugoslovski 2. Vojarski pak 1
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI
priporoča špecerijsko blago, več vrst žganja, moko ter
deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlino
za dišave z električnim obratom
Telefon št. 2666 Ceniki na razpolago!

LEPE OREHE
6000 kg
ima za prodati
ALOIS PREAZ, trgovec
ROGATEC

Pozor, trgovci!
Neki trgovec in posestnik brez dolga išče
poštenega večjega trgovca, da bi kreditiral
in zalagal špecerijsko blago za okrog
6000 — Din, na željo se mu lahko da
garancija. — Ponudbe na upravo tega lista
pod št. 150

Trgovci, čitajte Trgovski list!

Naročajte „Trgovski list“!

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!